

ע"פ 42038/10/18 - שאנון רחל נוסן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 42038-10-18 נוסן נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת חיה זנדברג
מערכת שאנון רחל נוסן
נגד מדינת ישראל
משיבה
פסק-דין

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום לתעבורה בירושלים (כב' השופטת שרית זוכוביצקי-אורי) מיום 23.8.2018 בהמ"ש 7112-07-18.

הבקשה להארכת מועד להישפט

1. ביום 31.7.2018 הגישה המערערת לבית המשפט קמא בקשה להארכת מועד להישפט (המ"ש 7112-07-18). הבקשה עסקה בשלושה דו"חות תעבורה (מס' 90511585581; מס' 90511825326; מס' 90508762334), ונטען בה כי המערערת היא עולה חדשה והיא אינה דוברת עברית. במהלך השנה האחרונה קיבלה המערערת הודעה על ריבית פיגורים בגין אי תשלום קנסות, ובשל אי היכרותה עם התנהלות הדברים בישראל ובסוברה כי הדו"חות מוטלים על הרכב ולא על הנהג, שילמה את הקנסות. אולם, לאמתו של דבר, כך הוסיפה המערערת וטענה, ביחס לשלושה מהדו"חות ששילמה המערערת, מי שנהג ברכב הוא בעלה. לפיכך, ביקשה המערערת כי יוארך לה המועד להישפט בגין שלושת הדו"חות הללו על מנת שהדו"חות יוסבו לבעלה. עוד נטען בבקשה כי העבירות המדוברות הן עבירות מהירות, שיסודן בצילום במצלמה מסוג א/3, שקיימים ספקות לגבי אמינותה.

2. המשיבה התנגדה לבקשה. המשיבה טענה כי מדובר בשלושה דו"חות ברירת משפט, שכולם שולמו עד אפריל 2018, ומאז התשלום חלפו ארבעה חודשים. לפיכך, ביקשה המשיבה כי בית-המשפט קמא ידחה את הבקשה.

ההחלטה מיום 23.8.2018

3. ביום 23.8.2018 החליט בית-המשפט קמא (כב' השופטת שרית זוכוביצקי-אורי) לדחות את הבקשה, לאמור:

"מדובר בעבירה מסוג ברירת משפט. הנאשמת שלמה את הדו"ח לפני כארבעה חודשים. בנסיבות אלה השתכללה הרשעתה של המבקשת במעמד תשלום הקנס ועם חלוף המועד להגשת הבקשה להארכת המועד להשפט הפכה לחלוטה... למעלה מן הצורך אוסיף כי לא מצאתי בנימוקים שפורטו בבקשה טעם של ממש המצדיק הגשת הבקשה באיחור. גם העובדה שהעבירה בוצעה על ידי בעלה של המבקשת אינה מצדיקה קבלת הבקשה... לא נעלמה מעיני העובדה כי מדובר בעבירות מהירות שנאכפה במצלמה מסוג א/3 אולם כיון שהדו"ח שולם וההרשעה השתכללה אין עוד מקום להדרש לטענות טכניות העוסקות באמינות תוצאות הבדיקה... בנסיבות אלה ומכוח עקרון סופיות הדיון הבקשה נדחית".

4. על החלטה זו הוגש הערעור הנוכחי.

הערעור

5. ב"כ המערערת טען כי בית-המשפט קמא טעה בקובעו כי העבירה השתכללה עם תשלום הקנס, שכן נסיבות התשלום אינן מקימות חזקה חלוטה אלא יש לשקול את נסיבות התשלום. מכיוון שמדובר בעולה חדשה, שאינה דוברת עברית ואינה מורגלת בהתנהלות במדינת ישראל, היא גילתה על הדו"חות והבינה את משמעותם רק בדיעבד, ומי שנהג ברכב הוא בעלה, שתצהירו צורף. עוד נטען כי משעה שבעלה של המערערת הוא שנהג ברכב, אי היעדרות לבקשת המערערת גורמת לה לעיוות דין. בנוסף, נטען שחוסר האמינות של מצלמות א/3 - כך לפי הטענה - צריך היה אף הוא להביא לקבלת הבקשה להארכת מועד להישפט.

6. מנגד, ב"כ המדינה טענה שדין הערעור להידחות. לדבריה, העובדה שהמערערת שילמה את הדו"חות בעצמה, בפעולה פוזיטיבית (באמצעות כניסה לאתר המרכז לגביית קנסות) מעידה כי עסקינן בהחלטה מודעת, שהיא בבחינת הודאה בביצוע העבירה. ב"כ המדינה הצביעה על כך שגם בעבר שילמה המערערת דו"חות תשלום קנס, והדבר אינו מתיישב - כך לטענתה - עם טענות המערערת בדבר אי-הבנת המצב במדינת ישראל. עוד הצביעה ב"כ המדינה על חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ומאז תשלום הקנסות, ועל כך שאין חולק ששניים מהדו"חות התקבלו על-ידי המערערת בביתה ודו"ח נוסף נשלח לכתובתה הרשומה כדן (וחזר בציון "לא נדרש"). ב"כ המשיבה אף הצביעה על כך שתצהירי בעלה של המערערת הם כלליים ביותר. אשר לטענות הנוגעות למצלמת א/3: ב"כ המשיבה הבהירה כי מדיניות העדכנית של המדינה, עליה ביקש ב"כ המערערת לסמוך, אין עניינה תיקים שהסתיימו, ואין מקום לבטל רטרואקטיבית דו"חות שכבר שולמו כדן.

דין והכרעה

7. דין הערעור להידחות.

8. המסגרת המשפטית באשר לבקשות להארכת מועד להישפט קבועה בסעיף 229-230 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. סעיף 229 לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי מי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס ישלם את הקנס תוך 90 יום, זולת אם הגיש לתובע בקשה לביטול הקנס או אם ביקש להישפט על העבירה (סעיף 229(א) לחוק).

9. הסעיף מוסיף וקובע את המשמעות המשפטית של תשלום הקנס, והיא הודאה בביצוע העבירה. כלשון סעיף 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי:

"שילם אדם את הקנס רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו..."

10. עם זאת, הסיפא לסעיף 229(ח) מבהירה כי המשמעות המשפטית האמורה מסויגת מקום בו בית המשפט החליט להאריך את המועד להישפט. כלשון הסיפא:

"הוראות סעיף קטן זה לא יחולו... על אדם שבית המשפט החליט לקיים את משפטו אף על פי שהודיע באיחור על רצונו להישפט כאמור בסעיף 230".

11. נמצא כי על דרך הכלל, אדם ששילם את הקנס רואים אותו כמי שהודה, הורשע וריצה את עונשו, אלא אם כן בית המשפט נעתר לבקשתו והאריך לו את המועד להישפט. ברגיל, על אדם להגיש בקשה להישפט תוך 90 ימים מיום שהומצאה לו הודעת תשלום הקנס (סעיף 229(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי), אך לבית-המשפט נתונה הסמכות להאריך את המועד האמור. כלשון סעיף 230 לחוק סדר הדין הפלילי:

"בית המשפט רשאי, לקיים את המשפט גם אם אותו אדם ביקש להישפט באיחור, ובלבד שהתקיימו התנאים האמורים בסעיף 229(ה), בשינויים המחויבים [=לאמור, שהבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושמנעו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה], או מנימוקים מיוחדים אחרים שיפרט בהחלטתו".

12. כעולה מהעיון בסעיף, המחוקק ייחס משקל נכבד לסוגיית העמידה בלוחות הזמנים, כמתחייב מאופיים של ההליכים המתנהלים בבית-המשפט לתעבורה. על כן, בקשה להארכת מועד להישפט תיענה רק מקום בו הבקשה לא הוגשה במועד מסיבות שלא היו תלויות במבקש, "והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה", או

מנימוקים מיוחדים אחרים. הפסיקה - שפירשה את סעיפי החוק האמורים - עמדה אף היא על חשיבות העמידה בלוחות זמנים, תוך שהיא מבהירה כי שיהיו בהגשת הבקשה להארכת מועד להישפט יכול להביא במקרים מתאימים לדחיית הבקשה. כדברי כב' שהם ברע"פ 7018/14 **טיטלבאום נ' מדינת ישראל** (2014):

"אין מחלוקת, כי המבקש ידע על דו"חות התעבורה, לכל המאוחר, בחודש נובמבר 2013... למרות זאת, הבקשה להארכת מועד הוגשה רק בסוף חודש אפריל 2014, כאשר בחלק מן המקרים חלפו כמעט שנתיים ממועד ביצוע העבירה. בנסיבות אלה, ובהעדר הסבר סביר לשיהוי, צדקו הערכאות הקודמות בכך שדחו את בקשותיו של המבקש" (שם, בסעיף 4 להחלטה).

13. כלומר, בית-המשפט העליון ראה בשיהוי של כחמישה-שישה חודשים ממועד הידיעה אודות הדו"ח ועד מועד הגשת הבקשה להארכת מועד להישפט כשיהוי שיש בו כדי לבסס דחייתה של בקשה להארכת מועד להישפט. עוד על נפקותו של השיהוי בסוגייתו, ראו גם ברע"פ 1896/18 **הדני נ' מדינת ישראל** (2018) וכן הפסיקה הרבה הנזכרת בעניין **טיטלבאום** הנ"ל.

14. בענייננו, מדובר בשלושה דו"חות בגין נהיגה במהירות מופרזת, כשהעבירות בוצעו בימים 28.5.2017, 11.2.2018 ו-11.3.2018. הדו"ח הראשון (מס' 90508762334) שולם על-ידי המערערת ביום 5.2.2018 (או ביום 6.2.2018) באתר המרכז לגביית קנסות, לאחר עיקול שהוטל על רכבה של המערערת. שני הדו"חות האחרים שולמו על-ידי המערערת ביום 15.4.2018. המערערת טענה כי לא ידעה אודות הראשון, הגם שזה נשלח לכתובתה הרשומה דאז במשרד הפנים (אישור המסירה חזר בציון "לא נדרש") ונודע לה עליו לראשונה רק בעקבות העיקול שהוטל על רכבה, ואשר הביאה לתשלום הדו"ח בתחילת פברואר 2018. עם זאת, המערערת אישרה שקיבלה את הדו"ח השני לביתה בסוף חודש פברואר 2018 ואת הדו"ח השלישי קיבלה לביתה בסוף חודש מרץ 2018. אף-על-פי-כן, הבקשה להארכת מועד להישפט הוגשה לבית-המשפט קמא רק ביום 31.7.2018, כלומר כחצי שנה לאחר שנודע למערערת (גם לטענתה) אודות הדו"ח הראשון, כחמישה חודשים לאחר שנודע לה אודות הדו"ח השני, וכארבעה חודשים לאחר שנודע לה אודות הדו"ח השלישי. לשיהוי זה לא ניתן על-ידי המערערת כל הסבר שהוא, ועל-כן אין בענייננו עילה להתערבותה של ערכאת הערעור בהחלטתו של בית-המשפט קמא שלא להאריך למערערת את המועד להישפט בגין שלושת הדו"חות הנ"ל.

15. טענתה של המערערת לפיה נפלה תחת ידיה שגגה בשעה ששילמה את הדו"חות בשל היותה עולה חדשה, שאינה מבינה את השפה ואת המנהגים במדינת ישראל, אינה מקימה עילה להתערבותה של ערכאת הערעור. כדברי כב' השופט רובינשטיין ברע"פ 2754/12 **ביסמוט נ' מדינת ישראל**, שם נדון מקרה הדומה לענייננו:

"המבקש נימק טענתו בהיותו עולה לארץ - ואולם הוא קיבל את הדו"ח ושילם אותו, כלומר - ידע, ועל סימן השאלה היה להתעורר אז. דומה כי יש יסוד להנחה, שפנייתו של המבקש לבית המשפט באה רק מש'חרב הפסילה' הונפה מעל ראשו" (שם, בפסקה 1 להחלטה).

16. הוא הדין בענייננו. וראו והשוו עוד לרע"פ 2937/17 **פלדמן נ' מדינת ישראל** (2017) שם נדון מקרה בו נדחתה בקשה להארכת מועד להישפט, הגם שהבקשה להישפט הוגשה במועד. זאת, לאחר שהוברר שבמקביל להגשת הבקשה להישפט, רעייתו של המבקש שילמה את הדו"ח באמצעות אתר האינטרנט של המרכז לגביית קנסות, כפי הנראה מבלי לדעת על בקשתו של המבקש להישפט. והלוא אם בעניין **פלדמן** נדחתה בקשה להארכת מועד להישפט, קל וחומר בענייננו, שבענייננו הקנסות שולמו על-ידי המערערת עצמה.

17. בנוסף, נוכח הלאקוניות של תצהירי בעלה של המערערת (שלא הוברר מהם כיצד ידע לומר שנהג ברכב במועדים שנקבו בדו"חות, וזאת בתצהירים שנחתמו למעלה משנה לאחר מועד ביצוע העבירות), לא ראיתי כי נגרם למערערת עיוות דין בהותרת הדו"חות על כנם ובאי-הסבתם לבעלה. עוד על הקושי שבקבלתם של תצהירים לאקוניים, המוגשים לצורך הסבת דו"חות תנועה זמן רב לאחר ביצוע העבירות, ראו רע"פ 8427/17 **מדינת ישראל נ' סאלם** (2018), בפסקה 21 לפסק-הדין.

18. אשר לטיעוני המערערת (עליהם חלקה המדינה) בנוגע למצלמות א/3: כאמור, לא ראיתי כי התקיימו בענייננו התנאים הקבועים בדין להארכת מועד להישפט, נוכח השיהוי בהעלאת טענות המערערת, ומשלא סברתי - בשל הלאקוניות שבתצהירי בעלה של המערערת - כי נגרם למערערת עיוות דין. בנסיבות אלו, ומשמדובר בדו"חות ששולמו פוזיטיבית על-ידי המערערת לפני זמן רב, טיעוני המערערת בנוגע לאמינות

מצלמות א-3 אינם יכולים להקים עילה להתערבותה של ערכאת הערעור בהחלטתו של בית-המשפט קמא שלא להאריך למערערת את המועד להישפט. וראו בעניין זה עמדתי בעפ"ת 7334-12-18 **בן-דוד נ' מדינת ישראל** (2018).

19. לפיכך, לא ראיתי עילה להתערבותה של ערכאת הערעור בהחלטתו של בית-המשפט קמא שלא להאריך למערערת את המועד להישפט בגין שלושת הדו"חות שבנדון.

20. מטעמים אלו, הערעור נדחה.

אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"ד אדר א' תשע"ט, 01 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.